

F. B. HOLE

Nová a stará přirozenost

Celá řada věřících se v každodenním životě setkává s mnohými těžkostmi, protože nemají jasné pochopení o předmětu, jímž se nyní chceme zabývat. Jsou si vědomi, že je v nich spousta nesmírně rozporných přání a citů. Jakub klade otázku: „*Zdali studnice jedním pramenem vydává sladkost a hořkost?*“ (3,11). O nich naopak se zdá, že se ustavičně potýkají s něčím takovým. V jejich myšlenkách, slovech a činech je nejpodivnější směsice dobra a zla – že je to až znepokojující.

Vzhledem k tomu je velikou pomocí chápat, že věřící má dvě naprosto rozdílné přirozenosti: starou a novou. Jedna je pramenem všech dobrých a spravedlivých přání, druhá je pramenem všeho zla. Slepice, která má ve svém hejnu malá kuřátka a kachničky, může být přivedena do velkých rozpaků, když její drobtina dělá své první kroky. Jejich přirozenosti se velice liší, a přesto jsou méně protichůdné, než ty dvě přirozenosti, o nichž nyní mluvíme.

Pán Ježíš ve Svém rozhovoru s Nikodémem trvá na nutnosti „*být znovuzrozen, být narozen z Ducha*“ (Jan 3,3–8). Prohlašuje: „*Co se narodilo z těla, tělo jest, a co se narodilo z Ducha, duch jest*“. Zamysleme se dobře nad těmito slovy. Ona ukazují jasně, že existují dvě přirozenosti, z nichž každá se vyznačuje svým pramenem, z něhož pochází. První má jméno „tělo“ a druhá se jmenuje „duch“, neboť jejím pramenem je Duch Svatý.

„Tělo“ může být naprosto oprávněně nazváno „**stará přirozenost**“, protože je naší přirozeností od chvíle, kdy jsme vstoupili do tohoto světa skrze naše přirozené narození. To, co Pán Ježíš zde nazývá „*duchem*“, je **nová přirozenost**, protože se stala naší skrze znovuzrození, jestliže jsme (též) „*narozeni z Ducha*“.

Pán jasně rozlišuje „*ducha*“, což označuje novou přirozenost, a „*Ducha*“, což je Duch Svatý. První je výsledkem nadpřirozeného působení toho druhého, tj. „*Ducha*“ v určité osobě, a nikdy se nestane, aby Duch Svatý přebýval v někom, v němž napřed nevykonal dílo znovuzrození. Směšovat to by bylo hrubým omylem, jehož se někdy dopouštějí někteří, kteří mluví o nové přirozenosti, a myslí tím Ducha Svatého, který ji způsobil.

Jestliže jsi znovuzrozen, pak tato nová přirozenost byla do tebe vštípena skrze Ducha Svatého. Jedním z prvních výsledků byl nevyhnutelný šok při setkání této nové přirozenosti se starou (přirozeností), kterou jsi zdědil od Adama. Tyto dvě přirozenosti jsou v ustavičném boji o nadvládu nad tvou

osobou a pracují ve dvou různých směrech, které působí proti sobě. Proto dokud se nenaučíš tajemství o vysvobození od těla a od jeho moci, bude pokračovat tato bolestná zkušenost boje dobra se zlem.

Tato trapná skutečnost je popsána v 7. kapitole Římanům. Přečti si pečlivě tento oddíl, zvláště pak od konce 14. verše až do 4. verše 8. kapitoly. Nalezneš v něm mnoho věcí, které odpovídají tvojí situaci.

Ten, kdo takto mluví, dospěl k velice důležitému závěru 18. verše: „*Vím zajiště, že nepřebývá ve mně, tj. v těle mém, nic dobrého*“ (přel.). Tělo tedy je úplně a beznadějně zlé, a Bůh dovoluje, abychom procházeli hořkými zkušenostmi, abychom se hluboce /prakticky/ naučili této lekci. „*Tělo nic neprospívá*“ nebo „*není k ničemu užitečné,*“ prohlásil sám Pán (Jan 6,63). Apoštol to potvrzuje: „*Ti, kteří jsou v těle, Bohu se líbiti nemohou*“ (Řím. 8,8). Protože je tomu skutečně tak, nemůže z těla vycházet nic jiného než zlo.

U lidí můžeme nalézat tělo nevychované, neukázněné – například u pohanů nebo divochů. Ale můžeme nalézat také tělo vysoce vychované, rafinované (tj. zjemnělé) – je tedy civilizované nebo dokonce pokřesťanštěné, ale je to vždy tělo, protože to, co se narodilo z těla, **jest** tělo, ať ho jakkoli upravujete. Nepřebývá v něm nic dobrého, ani když má hezký vzhled.

Co je možné dělat s takovou přirozeností? – S přirozeností, která je jenom nástrojem hříchu, v níž hřích přebývá a působí? Ale položme si spíše otázku: Co s ní učinil Bůh? Jaký prostředek má na tělo?

Zde je odpověď: „*Neboť co nebylo možné zákonu, protože skrze tělo byl bezmocný, Bůh tím, že poslal svého vlastního Syna v podobnosti těla hříchu, a kvůli hříchu, odsoudil hřích na těle*“ (Řím. 8,3).

Bůh kdysi dal Izraeli skrze Mojžíše zákon. Od té doby zákon neúprosně trestal tělo, ale nikdy nemohl tělo sklonit (podrobit) ani ovládnout tak, aby byl člověk vysvobozen z jeho moci. Ale co nemohl zákon, to učinil Bůh. Bůh na Kristově kříži s ním naložil soudcovsky. On „*odsoudil hřích na těle*“, to znamená, odsoudil ho přímo v kořenu a v podstatě jeho přirozenosti.

4. verš nám podává praktický výsledek. Poněvadž kříž byl odsouzením staré přirozenosti v kořenu její jsoucnosti, obdrželi jsme Ducha Svatého jako moc nové přirozenosti, takže když chodíme Duchem, můžeme naplňovat spravedlivé požadavky zákona, třebaže nejsme (= nežijeme) pod zákonem jako pravidlem života.

V kříži Krista Bůh odsoudil tělo, starou přirozenost. A co máme dělat my? Můžeme přijmout s vděčností, co Bůh učinil, a jednat s tělem jako s něčím, **co bylo odsouzeno**. To nám ukazuje apoštol Pavel, když říká: „*Neboť my jsme obřízka, kteří Duchem Božím sloužíme Bohu* (dle jiných: *vykonáváme bohoslužbu*), *a kteří se chlubíme v Kristu Ježíši, a kteří nedoufáme v tělo*“ (Filip. 3,3 – částečně přel.).

Tento verš začíná slovy „jsme“ a my si právem můžeme klást otázku: jsme? Jsem si hluboce vědom pravého (skutečného) charakteru těla – předně, že v něm nepřebývá nic dobrého, a za druhé: jsem si vědom odsouzení, které nad ním vyslovil Bůh na kříži – takže vůbec na tělo nespolehám (=nemám v ně žádnou důvěru), ani když se představuje ve svých různých formách, které navenek vypadají co nejlépe? A zde se dotýkáme problému v jeho rozhodujícím bodu. Toto přesvědčení se nezískává snadno. Často bývá třeba mnoha bolestných (pokořujících) zkušeností, zlomení srdce, plynoucího z mnoha chyb (nebo jako výsledku mnoha chyb), abychom zjistili, že tělo, tak jako kdysi Samson, odmítá, aby bylo svázáno, a trhá nové provazy „dobrých“ úmyslů a „lepších“ rozhodnutí. Ale když je skutečně dosaženo tohoto bodu, bitva je už téměř u konce.

Zlomení naší důvěry v tělo je značnou měrou zlomením moci těla nad námi. Je-li tomu tak, přestaneme se dívat na sebe, na svá nejvážnější úsilí, abychom našli někoho, kdo by nás vysvobodil. Nalézáme pomoc v Pánu Ježíši Kristu, který si nás cele získává pro sebe skrze Svého Ducha. Je to Duch, který má moc. On nejenže brání činnosti staré přirozenosti (viz Gal. 5,16), nýbrž dodává moc a novou sílu nové přirozenosti; rozvíjí ji a řídí (viz Římanům 8,2.4.5.10).

Vzpomeňme si dobře, že nová přirozenost sama v sobě nemá žádnou sílu. To je, co nám ukazuje 7. kapitola Římanům. Nová přirozenost má nové snahy a touhy, jež jsou dobré a krásné, ale k nalezení moci, jak je vykonat, je třeba toho praktického poddání se Kristu a Jeho Duchu – tohoto chození Duchem, jehož výsledkem je plný soulad našeho srdce s Bohem, pokud jde o odsouzení staré přirozenosti na kříži Krista.

Podívejme se nyní na několik otázek, které někdy bývají kladené:

1. otázka: Jsou lidé, kteří jsou přirozeně milí a pobožní už téměř od narození. Potřebují takové osoby novou přirozenost, o níž mluvíte?

Ano, zcela jistě. Nikodém, muž, jemuž Pán Ježíš prohlásil: „*Musíte se zno-*

vuzrodití.“ (Jan 3,7), byl přesně mužem tohoto druhu. Mravně, sociálně a nábožensky: všechno svědčilo v jeho prospěch. A přesto mu Pán říká, už ne jako ve 3. verši poněkud abstraktní formou, nýbrž jako pravdu, která byla určena **přímo jemu**: „*Musíte se znovuzrodití.*“ (7. v.) O to tu právě jde. Tělo dobře vychované nebo dokonce nábožné, přesto zůstává **tělem** a nemůže uspokojit Boha.

2. otázka: **Velice rozšířenou myšlenkou je, že v člověku je nějaká jiskřička dobra a že tato musí být rozvíjena modlitbou a sebekontrolou. Je to biblické?**

Není to biblické. Je to dokonce protibiblické. Dalo by se citovat mnoho míst. Uvádím tu dvě.

Předně Římanům 3,9–19 nám podává detailní popis lidské bytosti v mravních charakteristikách. Apoštol Pavel vybírá detaily do tohoto obrazu ze Starého zákona. Nejprve jsou tu prohlášení všeobecného rázu (10.–12. verš), potom zvláště ohyzdné, odporné detaily (13.–18. verš), ale není tu ani slůvko o nějakém dřímajícím (existujícím) dobru v lidském srdci. Bůh tu nemůže při popisu lidí lhát a nezmiňuje se o žádné takové hypotetické (předpokládané) jiskřičce dobra. Závěr je jasný.

Za druhé v 1. Mojžíšově knize 6,5 čteme: „*A Pán viděl, že zlý stav člověka byl velký (rozsáhlý) na zemi a že všeliký výtvar myšlenek jeho srdce byl v každém čase jen zlý.*“ Apoštol Pavel předkládá tutéž pravdu jinými slovy, když říká: „*Vím zajisté, že nepřebývá ve mně, to jest v těle mém, nic dobrého,*“ (Řím. 7,18 – přel.), tedy ani jedna jiskřička.

3. otázka: **Je-li člověk zbaven své staré přirozenosti skrze své znovuzrození, jak může pochopit, že má v sobě zároveň obě, starou i novou přirozenost?**

Je-li stará přirozenost vyřazena skrze znovuzrození, apoštol Jan by byl nepsal: „*Pakli říkáme, že hříchu nemáme, sami se svodíme, a pravdy v nás není*“ (1. Jana 1,8). Stará přirozenost není přeměněna v novou přirozenost. Citovaný už Jan 3,6 to dobře dokazuje.

Tyto dvě přirozenosti se ve věřícím nalézají jako dva druhy v naroubovaném ovocném stromu. Proces naroubování objasňuje do určité míry předmět, jímž se zabýváme. Pomocí rouby planý strom, do nějž byla vsazena mladá větvička, je (vlastně) odsouzen. Bylo použito nože, a to dosti hlubokým zářezem. A jakmile došlo k naroubování, zahradník se už nedívá

na takový strom jako na planý, ale dává mu jméno, které odpovídá příslušnému naroubovanému ovocnému druhu.

Právě tak je tomu podobně jako s námi. Jsou tu dvě přirozenosti, ale Bůh uznává jen tu novou. Jakmile obdržíme Ducha Svatého, „*nejsme už v těle, ale v Duchu*“ (Řím. 8,9).

4. otázka: Jestliže tu ještě je stará přirozenost, musíme jistě něco dělat. Jak s ní máme zacházet?

Je pravdou, že nemůžeme necítit její přítomnost, která na nás nutně působí.

Naší moudrostí je zaměřit naše myšlenky na Boží myšlenky a jsme ztotožnění s novou přirozeností a máme právo neuznávat tu starou. Pavel píše: „*A tak nyní více (=už) ne já to činím, ale ten hřích, který ve mně přebývá*“ (Řím. 7,17). Naše nová přirozenost je naší opravdovou totožností, a ne ta stará. Stejně tak naroubovaný strom je považován za dobrý strom, jakmile došlo k naroubování.

Poněvadž je tomu tak, ukazuje se jasně, jak máme se starou přirozeností nakládat. Bdící oko zahradníka naroubovaný strom pozoruje. Jestliže kmen planého stromu se chce nějak projevit (uplatnit), tím že vyhání především od kořene plané odnože (tzv. vlky), zahradník je nemilosrdně odřízne, kdekoli se objeví. Podobně i vy uvádějte Kristův kříž, aby působil jako ostrý nůž na starou přirozenost a na její přání.

„*Mrtvěte údy své, které jsou na zemi*“ (Kol. 3,5 – částečně přel.). Podtržená slova dosti dobře odpovídají odnožím, které vyrůstají z kmene naroubovaného stromu (=vlkům). Co jsou, ukazuje 5. verš, jakož i 8. a 9. verš stejné kapitoly. Máme je mrtvit, tj. jednotlivě je usmrcovat.

K tomu potřebujeme duchovní ráznost, odvahu, zapojení srdce – vesměs věci, které nenajdeme v sobě. Naší jedinou silou je jednoduše se dívat na Pána Ježíše, bezvýhradně se předávat Jeho rukám a dát se vést (řídít) Duchem Svatým. „*Pakli byste Duchem skutky těla mrtvili, živi budete*“ (Řím. 8,13).

5. otázka: Je to skrze určitý rozhodný čin naší vůle, že nakonec obdržíme moc Ducha a staneme se vítězi, anebo tím, že se vydáme Bohu?

Nechme odpovědět samotné Písmo. „*Vydávejte se k službě Bohu, jako by-
vše mrtví /ale nyní/ již živí, a údy své jako otroci spravedlnosti k svatosti*“

(Řím. 6,13 – částečně přel.). „Nyní pak vysvobození jsouce od hříchu a podmanění jsouce v službu Bohu, máte ovoce svatosti a /jeho/ konec život věčný“ (22. verš – částečně přel.). Myšlenka nutné moci (síly) se získá činem naší vůle a je tudíž v jádře posledním zoufalým (bezmocným) činem, abychom získali pro tělo určitou malou výhodu, namísto abychom skutky těla bezvýhradně (upřímně) odsoudili a vzdali chválu Bohu.

6. otázka: Může tedy nová přirozenost ve věřícím dosáhnout takové úrovně růstu, že je uchráněna od přání (=tužeb) staré přirozenosti?

2. Korintským 12 nám jasně ukazuje, že tomu tak není. V této kapitole jsme poučováni, že apoštol Pavel, obzvláště obdařený dary mezi všemi křesťany, byl vtržen až do třetího nebe, do bezprostřední Boží přítomnosti, kde slyšel slova, která žádný lidský jazyk nemůže vyjádřit. Potom pokračoval jeho všední život na zemi. Dozvídáme se, že mu byl dán „*osten do těla, anděl satan, aby mne zášijkoval*“ (podle elbf. překl.: „*aby mne bil pěstmi*“) – byla to nějaká zvláštní nemoc, která vyvažovala slávu, do níž byl uveden – aby nezpyšněl mimořádnými zjeveními, jichž se mu dostalo. Jistěže každý z nás bude souhlasit s tím, že Pavel byl mimořádně pokročilý křesťan. Přesto, ba právě proto, že měl ke svému dobrému pomíjející krátkodobý pobyt ve třetím nebi, nebyl uchráněn před možností pýchy, která je vlastní naší staré přirozenosti. Kdyby tomu tak nebylo, pak jistě oč méně jsme toho schopni my.

7. otázka: Mohl byste nám uvést něco, co by nám pomohlo prakticky rozeznávat přání (tužby) nebo návrhy vnuknuté buď naší starou přirozeností nebo novou přirozeností?

Nemohu vám podávat takovou pomůcku, která by vás zbavovala povinnosti hledat Boží myšlenku (o tom či onom) v Jeho Slově a ustavičně být na kolenou a prosit o to Boha s pocvičeným srdcem.

„*Boží slovo je živé a působící a více pronikající, než meč na obě strany ostrý*“. Jenom ono může rozlišovat „myšlenky a úmysly (záměry) srdce“ (Žid. 4,12 – přel.). A vždycky máme k dispozici trůn milosti, „abychom dosáhli milosrdenství a milost nalezli ku pomoci v čas příhodný“ (16. verš). A navíc máme Velikého Nejvyššího kněze, který může sympatizovat (= mít účast) s našimi slabostmi (mdlobami) – 15. verš.

Boží slovo a modlitba jsou naprosto nezbytné k rozeznávání a rozuzlení myšlenek a přání, která se rodí (vznikají) v nás.

Mohlo by být užitečné připomenout toto: kompas věrně ukazuje vždy k severu, a právě tak nová přirozenost věrně vede k Bohu, zatímco stará přirozenost vždy věrně vede k našemu „já“. Všechno, co má za předmět Krista, pochází z jedné (přirozenosti), a co má za předmět (naše) „já“, pochází z té druhé (přirozenosti).

Tisíc otázek se vyřeší, položíme-li si otázku: Co je skrytým motivem (pohnutkou, podnětem, popudem), který mne k něčemu vede? Kristova sláva nebo moje vlastní sláva?

Messenger Évangélique 2009, č. 9, strana 267–276.

Toto je poslední úvaha, kterou bratr Vlastimil Cyprián písemně přeložil do češtiny pro potřeby věřících.

